

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Brummen
T.a.v.
Postbus 5
6970AA Brummen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
160446

Olonummer
5407631

Bijlagen
0

Datum 28 oktober 2020
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Gegevens beschermd(e) monument(en)
Naam Reuversweerd
Adres Piepenbeltweg 3
Postcode/plaats 6971JH Brummen
Gemeente/provincie Brummen; Gelderland;
Monumentnummer 11236

Geacht college,

Op 28 augustus 2020 vroeg u mij te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Er dient een nieuwe aanvraag te worden ingediend voor de uitwerkingen in het interieur;
- De detaillering en materialisering van werkzaamheden die hieruit voortkomen dienen te worden vastgesteld in het vier-wekelijkse bouwoverleg of in een in te stellen begeleidingscommissie;
- De hieronder genoemde ontbrekende stukken worden z.s.m. toegestuurd;
- De vormgeving van de glaskunst die voorzien is in de incisie in de achtergevel valt buiten dit advies.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

De aanvraag is niet volledig, er ontbreken de nodige stukken. Het gaat om het definitieve interieuronderzoek van R. Harmanni, het Ruimteboek OV 600 en het definitieve rapport over het herstel van de oorlogsschade. Ook een uitgebreide werkschrijving ontbreekt bij de documenten.

Voor dit advies geldt dat de uitwerkingen die op basis van deze documenten moeten plaatsvinden, in een later stadium nog moeten worden beoordeeld. Ook zijn er ingrijpende werkzaamheden in de kelders verricht vooruitlopend op de verlening van de gevraagde vergunning, die moeten worden gelegaliseerd.

Het plan

Het huis Reuversweerd kent een bewogen geschiedenis. Ontstaan als buitenhuis heeft het steeds een woonfunctie gekend. Deze werd abrupt verstoord in de Tweede Wereldoorlog, toen Canadese militairen het huis beschoten vanwege de aanwezigheid van een commandopost van de Duitse bezetter in het huis. Sindsdien is het huis, op een periode na van een tijdelijke beheerder, niet meer bewoond geweest en is alle oorlogsschade steeds zichtbaar en aanwezig geweest.

De aanvraag heeft betrekking op diverse interne wijzigingen en aanpassingen aan de buitenzijde van het pand, dat een 'huis voor gesprek en ontmoeting' moet worden. Het betreft een nadere invulling van de afspraken die in 2018 zijn gemaakt. In 2018 heb ik een advies uitgebracht over de eerste fase (kenmerk CIK 2018 429) met daarin de nodige voorbehouden. Aan veel van deze ophelderingsvragen is met deze aanvraag voldaan.

De plannen zijn nader toegelicht in het Planoverleg Cultuurhistorie Gelderland d.d. 29 september 2020 in het gemeentehuis van Brummen.

NB. De initiatiefnemer en de architect hebben in de plannen ook voorzien in de voorbereiding van een eventuele toekomstige situatie van intensievere bewoning. Deze ideeën worden nu niet in dit advies betrokken, maar zullen t.z.t. worden beoordeeld wanneer dat aan de orde is.

Motivering

Het plan gaat uit van een zorgvuldige restauratie van het huis Reuversweerd. De restauratieplannen voor het gehele landgoed zijn enkele jaren geleden in gang gezet en betreffen de restauratie van het hoofdhuis en van de boerderij, de bijgebouwen en het omliggende park. In deze fase zijn de restauratie van het hoofdhuis en de boerderij aan de orde. De aanvragen om omgevingsvergunningen worden volgens afspraak in gedeelten ingediend.

Voor de cascorestauratie en het dak van het huis heb ik op 21 juni 2018 een positief advies uitgebracht. Dit onderhavige advies borduurt voort op ons advies van 2018, dat als onverkort bij dit advies betrokken moet blijven.

De tekeningen zijn zorgvuldig uitgewerkt en geven veel informatie op detailniveau. Ze zijn goed beoordeelbaar, hoewel een bijbehorende werkschrijving ontbreekt, zoals gezegd.

Exterieur

Aan het exterieur zijn diverse kleinere wijzigingen aangebracht die onze goedkeuring hebben. Zo komt er een nieuwe trap naar de kelder aan de zuidwestzijde, die voor een betere toegankelijkheid zorgt voor het gebruik van de kelders.

Er zijn ook grotere wijzigingen voorgenomen. Aan de achterzijde van het hoofdhuis komt een grote 'incisie' van glas in de gevel ter plaatse van het achterliggende trappenhuis. Deze doorbraak in de gevel is een hedendaagse toevoeging aan de verder terughoudende restauratie. De incisie is bedoeld om meer licht in het centrum van het huis in te brengen. De omvangrijke verticale

strook in de gevel zal nader worden ingevuld met een glaskunstwerk binnen een bronzen kozijn en een omlijsting van natuursteencomposiet. Hiervoor zijn de ontwerpen nog niet besproken. Ik kan instemmen met deze moderne toevoeging, mits het ontwerp van het kunstwerk zich qua sfeer en uitstraling verhoudt tot het huis, en beantwoordt aan de doelstelling om licht in het huis te brengen. Hoewel ik in dit verband geen kwalitatief oordeel ga vellen over het kunstwerk, ben ik wel zeer benieuwd naar en geïnteresseerd in de samenhang van kunst en gebouw. Naast deze incisie verschijnt een nieuwe toegangsdeur, ook met een omlijsting van natuursteencomposiet en een bronzen kozijn, die de bruikbaarheid van de gekozen functie zal bevorderen. Ook deze wijziging heeft mijn instemming, maar de definitieve kleurstelling en maatvoering van deze ingrepen moet nog worden voorgelegd.

Alle gevels worden voorzien van een nieuwe onafgewerkte stuc laag. Op een aantal plaatsen waar de inslagen van de beschietingen van 1945 zichtbaar zijn, wordt een licht afwijkende kleur in het stuc aangebracht, waardoor deze plekken van historisch en emotioneel belang in de aandacht blijven. Helaas zit het definitieve rapport over het behoud en herstel van de oorlogsschade niet bij de ingediende stukken. Dit rapport dient te worden nageleverd ter definitieve toetsing.

In diverse fases van vooroverleg is uitvoerig over de aanpak gesproken en voor dit advies is uitgegaan van de resultaten van die gesprekken en van het concept-rapport. De plekken van behoud en herstel zijn zorgvuldig in overleg bepaald; afgesproken is dat niet alle beschadigingen in het zicht hoeven te blijven. Hier valt op dat er enkele plekken zijn op de noordoostgevel van het hoofdhuis waarbij aangegeven is dat deze plekken reeds vergund zijn. Dat moet op een misverstand berusten, want de gesprekken over de herstel-locaties van schade zijn hoofdzakelijk gevoerd na 2018.

In het dakvlak aan de zuidoostzijde worden vijf dakvensters aangebracht die licht geven in de woning op de zolder. Daarnaast verschijnen er aan de noordwestzijde vier dakvensters in het hoofdhuis en twee in het aanbouwgedeelte. Over de posities en de grootte van deze vensters is intensief overleg gevoerd. Uit het vooroverleg heb ik begrepen dat er opnieuw discussie bestaat over de vorm en de leverancier van de dakvensters. Ik ga bij dit advies uit van de in de aanvraag aangegeven dakvensters en deze hebben nu mijn instemming. Mocht dit nog wijzigen dan dient een aangepast plan te worden voorgelegd in het bouwoverleg.

Er vindt een omvangrijke restauratie plaats aan diverse onderdelen die door de jarenlange leegstand aan kwaliteit hebben ingeboet, zoals kozijnen, ramen, kroon- en waterlijsten, persiënnes en ijzerwerk bij de balustrades. Ik ben verheugd te constateren dat met deze voorgenomen werkzaamheden het huis weer in oude luister zal worden hersteld. Helaas ontbreekt een uitgebreide werkomschrijving, en om die reden dient over de juiste uitvoering overleg plaats te vinden in het bouwoverleg.

Interieur

Wat het interieur betreft, ondergaat het pand enkele wijzigingen die ten goede komen aan de nieuwe functie van bezinningscentrum. Het Ruimteboek OV-600 ontbreekt bij de ingediende stukken. Om die reden kan een exacte beoordeling van de plannen in dit advies niet plaatsvinden. Ik baseer me op de opmerkingen die op de tekeningen zijn vermeld. Een nadere detaillering en werkomschrijving is

vereist en dient alsnog te worden ingediend. Het bij de aanvraag behorende Ruimteboek dient voorstellen te bevatten voor behang, schilderwerk, pleisterwerk en verdere interieurafwerkingen. Al deze werkzaamheden vragen flexibiliteit in de beoordeling van de daadwerkelijke uitvoering. De bouwvergaderingen zijn de geëigende plek om dit per activiteit te beoordelen en toetsen aan de interieur-onderzoeksgegevens.

In het interieur vinden diverse restauratiewerkzaamheden plaats, alsmede reconstructies van bijvoorbeeld vloeren en wanden. De meest in het oog springende wijzigingen vinden plaats op de tweede verdieping waar de inrichting van de ruimtes in het achterhuis fors wordt gewijzigd. Er wordt een schouw verplaatst van de begane grond naar de kantoorruimte op de eerste verdieping. Deze ingrepen zijn verdedigbaar en in overleg voorbereid.

Op de vloeren van de eerste verdieping zijn belangrijke historische details aanwezig in de vorm van het aangeven van het leidingwerk dat zich daar bevond. Helaas is dit niet overal te behouden in de nieuwe situatie. Ik ben verheugd over de gekozen oplossing om deze situatie wel in het achterhuis te behouden en zichtbaar te houden.

Ik stem ook in met verschillende kleinere wijzigingen zoals het weer gangbaar maken van deuren en de lift, en het plaatsen van een toiletruimte in de voormalige kluis.

Ook in het interieur wordt in een passende omgang met de oorlogsschade voorzien. Ik merkte al op dat het definitieve plan voor de omgang met alle oorlogsschades ontbreekt. Dit geldt ook voor het interieur, Ik baseer me in dit advies op de resultaten uit de vooroverleggen en het concept-rapport. Het meest opvallend is de schouw die door een inslag geraakt is die met een koperen lijn in het herstelwerk wordt aangeduid. Daarnaast is er veel inslagsschade te zien in een kamer op de eerste verdieping en in het trappenhuis, waar volgens plan een plaat langs de muur de inslagen zullen beschermen.

Het is verheugend om te merken dat alle fases van de restauratiewerkzaamheden op beeldmateriaal is en wordt vastgelegd. Niet alleen de schades die straks niet meer zichtbaar zijn, maar ook de toestand van het huis, blijven inzichtelijk en bewaard voor het nageslacht.

Helaas heb ik ook moeten constateren dat er van al deze werkzaamheden die nu in een vergunning worden aangevraagd, al diverse zijn uitgevoerd. Het doorbreken van muren in de kelderruimtes t.b.v. de installaties is een risicovolle operatie die niet zonder toestemming had mogen worden gerealiseerd.

Voor het verdere verloop van de werkzaamheden is het van belang dat het vier-wekelijkse bouwoverleg in stand blijft of dat een begeleidingscommissie wordt ingesteld zodat alle wijzigingen in detaillering en de aanpak worden besproken en goedgekeurd in lijn met dit advies.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij *'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'* op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Senior adviseur architectuurhistorie